

|                                   |                                         |
|-----------------------------------|-----------------------------------------|
| <i>Rodzaj dokumentu:</i>          | <b>Zasady oceniania rozwiązań zadań</b> |
| <i>Egzamin:</i>                   | <b>Egzamin maturalny</b>                |
| <i>Przedmiot:</i>                 | <b>Wiedza o społeczeństwie</b>          |
| <i>Poziom:</i>                    | <b>Poziom rozszerzony</b>               |
| <i>Forma arkusza:</i>             | MWO-R1_1P-202                           |
| <i>Termin egzaminu:</i>           | Termin główny – czerwiec 2020 r.        |
| <i>Data publikacji dokumentu:</i> | 3 sierpnia 2020 r.                      |

*Uwaga: Akceptowane są wszystkie odpowiedzi merytorycznie poprawne i spełniające warunki zadania.*

## Część I.

### Zadanie 1. (0–1)

| Obszar standardów         | Opis wymagań                                                    |
|---------------------------|-----------------------------------------------------------------|
| Korzystanie z informacji. | Korzystanie z informacji o życiu społecznym – schemat (II.P.2). |
|                           | Wiadomości: wartości społeczne (I.R.2).                         |

#### Zasady oceniania

1 pkt – podanie dwóch poprawnych elementów odpowiedzi.

0 pkt – inna odpowiedź lub brak odpowiedzi.

#### Przykładowa odpowiedź

A. potrzeba samorealizacji

B. potrzeba bezpieczeństwa

### Zadanie 2. (0–1)

|                           |                                                                                |
|---------------------------|--------------------------------------------------------------------------------|
| Korzystanie z informacji. | Korzystanie z informacji o życiu społecznym – tekst popularnonaukowy (II.P.2). |
|                           | Wiadomości: formy życia społecznego – rodzaje grup społecznych (I.P.1).        |

#### Zasady oceniania

1 pkt – wskazanie poprawnej odpowiedzi.

0 pkt – inna odpowiedź lub brak odpowiedzi.

#### Poprawna odpowiedź

B.

### Zadanie 3. (0–1)

|                           |                                                      |
|---------------------------|------------------------------------------------------|
| Korzystanie z informacji. | Odróżnianie informacji o faktach od opinii (II.P.3). |
|---------------------------|------------------------------------------------------|

#### Zasady oceniania

1 pkt – wskazanie dwóch poprawnych elementów odpowiedzi.

0 pkt – inna odpowiedź lub brak odpowiedzi.

#### Poprawna odpowiedź

– 1

– 5

**Zadanie 4. (0–1)**

|                           |                                                                                |
|---------------------------|--------------------------------------------------------------------------------|
| Korzystanie z informacji. | Korzystanie z informacji o życiu społecznym – tekst popularnonaukowy (II.P.2). |
|                           | Wiadomości: struktura społeczna, przemiany społeczne (I.P.2 / I.R.3).          |

**Zasady oceniania**

1 pkt – podanie poprawnej odpowiedzi.

0 pkt – inna odpowiedź lub brak odpowiedzi.

**Poprawna odpowiedź**

ruchliwość pionowa lub ruchliwość wertykalna

**Zadanie 5. (0–1)**

|                           |                                                                                        |
|---------------------------|----------------------------------------------------------------------------------------|
| Korzystanie z informacji. | Korzystanie z informacji o życiu społecznym – tabela z danymi statystycznymi (II.P.2). |
|                           | Wiadomości: struktura etniczna społeczeństwa polskiego (I.P.2 / I.P.3).                |

**Zasady oceniania**

1 pkt – wskazanie trzech poprawnych elementów odpowiedzi.

0 pkt – inna odpowiedź lub brak odpowiedzi.

**Poprawna odpowiedź**

1. P

2. P

3. F

**Zadanie 6. (0–2)**

|                           |                                                                                            |
|---------------------------|--------------------------------------------------------------------------------------------|
| Korzystanie z informacji. | Korzystanie z informacji o życiu społeczno-politycznym – teksty popularnonaukowe (II.P.2). |
|                           | Wiadomości: ideologie, koncepcje genezy państwa (I.P.4 / I.P.6).                           |

**6.1.****Zasady oceniania**

1 pkt – podanie poprawnej odpowiedzi.

0 pkt – inna odpowiedź lub brak odpowiedzi.

**Poprawna odpowiedź**

koncepcja umowy społecznej lub koncepcja ugody społecznej

**6.2.****Zasady oceniania**

1 pkt – podanie dwóch poprawnych elementów odpowiedzi.

0 pkt – inna odpowiedź lub brak odpowiedzi.

### Przykładowa odpowiedź

Rozstrzygnięcie – Tekst 2.

Uzasadnienie – Autor tekstu nawiązuje do wartości liberalnych: wolności, własności i indywidualizmu, które przez władzę publiczną powinny być chronione.

### Zadanie 7. (0–2)

|                           |                                                                                                |
|---------------------------|------------------------------------------------------------------------------------------------|
| Korzystanie z informacji. | Korzystanie z informacji o życiu politycznym – tekst popularnonaukowy (II.P.2).                |
|                           | Wiadomości: wybory parlamentarne i partie polityczne w Polsce (I.P.5 / I.P.6 / I.P.7 / I.P.8). |

### Zasady oceniania

2 pkt – podanie dwóch poprawnych elementów odpowiedzi w pierwszej kolumnie tabeli (tematyk) oraz wskazanie czterech poprawnych elementów odpowiedzi (rodzajów referendum) w drugiej i trzeciej kolumnie tabeli.

1 pkt – podanie dwóch poprawnych elementów odpowiedzi w pierwszej kolumnie tabeli (tematyk) albo podanie jednego poprawnego elementu odpowiedzi w pierwszej kolumnie tabeli (tematyki) oraz poprawne wskazanie elementów odpowiedzi (rodzajów referendum) w tym samym wierszu tabeli.

0 pkt – inna odpowiedź lub brak odpowiedzi.

### Przykładowa odpowiedź

1997 – dotyczące przyjęcia Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej

1. obligatoryjne
2. ratyfikacyjne

2003 – dotyczące przystąpienia Polski do Unii Europejskiej

1. fakultatywne
2. ratyfikacyjne

### Zadanie 8. (0–1)

|                           |                                                                                         |
|---------------------------|-----------------------------------------------------------------------------------------|
| Korzystanie z informacji. | Korzystanie z informacji o życiu politycznym – schemat procesu ustawodawczego (II.P.2). |
|                           | Wiadomości: źródła prawa w Polsce – tworzenie ustaw (I.P.9).                            |

### Zasady oceniania

1 pkt – podanie dwóch poprawnych elementów odpowiedzi.

0 pkt – inna odpowiedź lub brak odpowiedzi.

### Poprawna odpowiedź

A. komisja sejmowa

B. uchwalenie ustawy

**Zadanie 9. (0–1)**

|                           |                                                                                                                                |
|---------------------------|--------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| Korzystanie z informacji. | Korzystanie z informacji o życiu politycznym – przepisy prawne, czytanie ze zrozumieniem przepisów prawnych (II.P.2 / II.P.7). |
|                           | Wiadomości: kompetencje Prezydenta RP i Rady Ministrów RP (I.P.7 / I.P.10).                                                    |

**Zasady oceniania**

1 pkt – podanie dwóch poprawnych elementów odpowiedzi.

0 pkt – inna odpowiedź lub brak odpowiedzi.

**Poprawna odpowiedź**

- Prezydent RP lub Prezydent Rzeczypospolitej
- Rada Ministrów RP

**Zadanie 10. (0–1)**

|                           |                                                                                                                           |
|---------------------------|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| Korzystanie z informacji. | Korzystanie z informacji o życiu publicznym – fragment pisma procesowego, wypełnianie pism procesowych (II.P.2 / II.P.8). |
|                           | Wiadomości: obywatel wobec prawa, sądownictwo administracyjne w Polsce (I.P.10 / I.P.12).                                 |

**Zasady oceniania**

1 pkt – podanie dwóch poprawnych elementów odpowiedzi.

0 pkt – inna odpowiedź lub brak odpowiedzi.

**Poprawna odpowiedź**

1. Wojewódzki Sąd Administracyjny w Białymstoku
2. Wojewody Podlaskiego

**Zadanie 11. (0–1)**

|                           |                                                                                                                              |
|---------------------------|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| Korzystanie z informacji. | Korzystanie z informacji o życiu społecznym – przepis prawny, czytanie ze zrozumieniem przepisów prawnych (II.P.2 / II.P.7). |
|                           | Wiadomości: dziedziny prawa, źródła prawa w Polsce (I.P.9).                                                                  |

**Zasady oceniania**

1 pkt – podanie dwóch poprawnych elementów odpowiedzi.

0 pkt – inna odpowiedź lub brak odpowiedzi.

**Przykładowa odpowiedź**

Rozstrzygnięcie – nie

Uzasadnienie – Tematyka przepisu wskazuje na to, że pochodzi on z Kodeksu rodzinnego i opiekuńczego. Poza tym w przepisie mowa jest o powództwie, co oznacza stosowanie procedury cywilnej, a nie – karnej.

### Zadanie 12. (0–1)

|                           |                                                                                                                              |
|---------------------------|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| Korzystanie z informacji. | Korzystanie z informacji o życiu społecznym – przepis prawny, czytanie ze zrozumieniem przepisów prawnych (II.P.2 / II.P.7). |
|                           | Wiadomości: dziedziny prawa, elementy prawa karnego (I.P.9 / I.R.10).                                                        |

#### Zasady oceniania

- 1 pkt – wskazanie poprawnej odpowiedzi.  
0 pkt – inna odpowiedź lub brak odpowiedzi.

#### Poprawna odpowiedź

B.

### Zadanie 13. (0–1)

|                           |                                                                                                  |
|---------------------------|--------------------------------------------------------------------------------------------------|
| Korzystanie z informacji. | Korzystanie z informacji o życiu społecznym – rysunek satyryczny (II.P.2).                       |
|                           | Wiadomości: dziedziny prawa, prawo cywilne, uwarunkowania rynku pracy (I.P.9 / I.P.17 / I.R.10). |

#### Zasady oceniania

- 1 pkt – podanie poprawnej odpowiedzi.  
0 pkt – inna odpowiedź lub brak odpowiedzi.

#### Przykładowa odpowiedź

Przez pracodawców preferowane było zatrudnianie na podstawie umów cywilnoprawnych, nazywanych często śmieciowymi. Powodowało to zmniejszenie kosztów pracy, co pomagało zmniejszyć cenę oferowanych usług. To ostatnie natomiast było istotne przy uczestnictwie w przetargach publicznych.

### Zadanie 14. (0–1)

|                           |                                                                                                                                          |
|---------------------------|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| Korzystanie z informacji. | Korzystanie z informacji o życiu społeczno-politycznym – przepisy prawne, czytanie ze zrozumieniem przepisów prawnych (II.P.2 / II.P.7). |
|                           | Wiadomości: polskie instytucje ochrony praw człowieka (I.P.7 / I.P.11).                                                                  |

#### Zasady oceniania

- 1 pkt – podanie dwóch poprawnych elementów odpowiedzi.  
0 pkt – inna odpowiedź lub brak odpowiedzi.

#### Poprawna odpowiedź

- Rzecznik Praw Dziecka
- Rzecznik Praw Obywatelskich

### Zadanie 15. (0–1)

|                           |                                                                          |
|---------------------------|--------------------------------------------------------------------------|
| Korzystanie z informacji. | Korzystanie z informacji o życiu społeczno-politycznym – opisy (II.P.2). |
|                           | Wiadomości: historia idei i I generacja praw człowieka (I.R.9).          |

#### Zasady oceniania

- 1 pkt – wskazanie dwóch poprawnych elementów odpowiedzi.  
0 pkt – inna odpowiedź lub brak odpowiedzi.

**Poprawna odpowiedź**

- 3
- 2

**Zadanie 16. (0–1)**

|                           |                                                                                                         |
|---------------------------|---------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| Korzystanie z informacji. | Korzystanie z informacji o życiu społeczno-politycznym – tekst popularnonaukowy (II.P.2).               |
|                           | Wiadomości: międzynarodowe procedury ochrony praw człowieka, zasady Unii Europejskiej (I.P.14 / I.R.9). |

**Zasady oceniania**

- 1 pkt – podanie poprawnej odpowiedzi.  
 0 pkt – inna odpowiedź lub brak odpowiedzi.

**Poprawna odpowiedź**

Unia Europejska

**Zadanie 17. (0–1)**

|                           |                                                           |
|---------------------------|-----------------------------------------------------------|
| Korzystanie z informacji. | Lokalizacja ważnych wydarzeń w czasie (II.P.4).           |
|                           | Wiadomości: Polska w Unii Europejskiej (I.P.13 / I.P.14). |

**Zasady oceniania**

- 1 pkt – wskazanie dwóch poprawnych elementów odpowiedzi.  
 0 pkt – inna odpowiedź lub brak odpowiedzi.

**Poprawna odpowiedź**

- B. P  
 D. O

**Zadanie 18. (0–1)**

|                           |                                                                                       |
|---------------------------|---------------------------------------------------------------------------------------|
| Korzystanie z informacji. | Korzystanie z informacji o życiu społecznym – tekst popularnonaukowy (II.P.2).        |
|                           | Wiadomości: pozarządowe organizacje międzynarodowe, ruchy społeczne (I.P.15 / I.R.1). |

**Zasady oceniania**

- 1 pkt – wskazanie poprawnej odpowiedzi.  
 0 pkt – inna odpowiedź lub brak odpowiedzi.

**Poprawna odpowiedź**

A.

## Część II.

### Zadanie 19. (0–2)

|                           |                                                                                    |
|---------------------------|------------------------------------------------------------------------------------|
| Korzystanie z informacji. | Korzystanie z informacji o życiu politycznym – tabela z wynikami wyborów (II.P.2). |
|                           | Wiadomości: modele ustrojowe, systemy wyborcze i partyjne (I.P.5 / I.P.6 / I.R.5). |

#### 19.1.

##### Zasady oceniania

1 pkt – podanie dwóch poprawnych elementów odpowiedzi.

0 pkt – inna odpowiedź lub brak odpowiedzi.

##### Poprawna odpowiedź

A. Wielkiej Brytanii lub Zjednoczonym Królestwie

B. większościowego lub większości względnej

#### 19.2.

##### Zasady oceniania

1 pkt – podanie dwóch poprawnych elementów odpowiedzi.

0 pkt – inna odpowiedź lub brak odpowiedzi.

##### Przykładowa odpowiedź

Argument – Wyniki wyborów z 2005 roku dały silną nadreprezentację laburzystom, natomiast w 2015 roku – konserwatystom; każda z tych partii odniosła zwycięstwo i sformułowała rząd jednopartyjny.

Kontrargument – Wyniki wyborów z 2010 roku, mimo nadreprezentacji dwóch największych partii, a szczególnie konserwatystów, nie pozwoliły na sformułowanie gabinetu jednopartyjnego.

### Zadanie 20. (0–1)

|                           |                                                                                                                                  |
|---------------------------|----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| Korzystanie z informacji. | Korzystanie z informacji o życiu politycznym – tekst popularnonaukowy i tabela z wynikami wyborów (II.P.2).                      |
|                           | Wiadomości: zasady ustroju i praktyka polityczna w Polsce, modele prezydentury, tworzenie prawa (I.P.7 / I.R.5 / I.R.7 / I.R.8). |

##### Zasady oceniania

1 pkt – podanie dwóch poprawnych elementów odpowiedzi.

0 pkt – inna odpowiedź lub brak odpowiedzi.

##### Przykładowa odpowiedź

Rozstrzygnięcie – tak

Uzasadnienie – W Sejmie RP III kadencji zdominowanym przez AWS i UW odrzucono prezydenckie projekty ustaw zgłoszone przez A. Kwaśniewskiego wywodzącego się z SLD, a udało mu się przeforsować swoje projekty ustaw w Sejmie RP IV kadencji, kiedy wiodącą siłą było SLD.



**Zadanie 21. (0–2)**

|                           |                                                                                                                                                 |
|---------------------------|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| Korzystanie z informacji. | Korzystanie z informacji o życiu politycznym – przepis prawny, czytanie ze zrozumieniem przepisów prawnych (II.P.2 / II.P.7).                   |
|                           | Wiadomości: modele ustrojowe państw – systemy kanclerski i parlamentarno-gabinetowy, odpowiedzialność polityczna rządu (I.P.7 / I.R.5 / I.R.7). |

**21.1.****Zasady oceniania**

1 pkt – podanie poprawnej odpowiedzi.

0 pkt – inna odpowiedź lub brak odpowiedzi.

**Poprawna odpowiedź**

konstruktywne wotum nieufności

**21.2.****Zasady oceniania**

1 pkt – podanie dwóch poprawnych elementów odpowiedzi.

0 pkt – inna odpowiedź lub brak odpowiedzi.

**Przykładowa odpowiedź**

Podobieństwo – Rząd ponosi solidarną odpowiedzialność przed izbą pierwszą w drodze konstruktywnego wotum nieufności.

Różnica – W Polsce izba pierwsza może doprowadzić do dymisji ministra poprzez wotum nieufności, w RFN nie ma indywidulanej odpowiedzialności parlamentarnej członków rządu.

**Zadanie 22. (0–1)**

|                           |                                                                               |
|---------------------------|-------------------------------------------------------------------------------|
| Korzystanie z informacji. | Korzystanie z informacji o życiu politycznym – tekst publicystyczny (II.P.2). |
|                           | Wiadomości: szanse i bariery rozwoju Unii Europejskiej (I.R.11).              |

**Zasady oceniania**

1 pkt – podanie poprawnej odpowiedzi.

0 pkt – inna odpowiedź lub brak odpowiedzi.

**Przykładowa odpowiedź**

Termin „Unia dwóch prędkości” oznacza podział Unii Europejskiej na dwie kategorie członków: na państwa dążące do ściślejszej integracji oraz na grupę państw, które nie chcą lub nie są w stanie ściśle współpracować.

**Zadanie 23. (0–1)**

|                           |                                                                                                   |
|---------------------------|---------------------------------------------------------------------------------------------------|
| Korzystanie z informacji. | Korzystanie z informacji o życiu społecznym – tabele z danymi z badań opinii publicznej (II.P.2). |
|                           | Wiadomości: postawy społeczeństwa polskiego (I.P.6).                                              |

### Zasady oceniania

- 1 pkt – podanie dwóch poprawnych elementów odpowiedzi.  
0 pkt – inna odpowiedź lub brak odpowiedzi.

### Przykładowa odpowiedź

Rozstrzygnięcie – nie

Uzasadnienie – W części dotyczącej pozytywnych ocen najwyższej oceniono relacje polsko-niemieckie, a jako najbardziej sympatycznych określono Czechów. Uczyniło tak odpowiednio 52 i 50% respondentów.

### Zadanie 24. (0–1)

|                           |                                                                                                                                     |
|---------------------------|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| Korzystanie z informacji. | Korzystanie z informacji o życiu politycznym – mapa polityczna Europy, tekst ze strony internetowej instytucji publicznej (II.P.2). |
|                           | Wiadomości: organizacje międzynarodowe (I.P.15).                                                                                    |

### Zasady oceniania

- 1 pkt – podanie poprawnej odpowiedzi.  
0 pkt – inna odpowiedź lub brak odpowiedzi.

### Przykładowa odpowiedź

Na mapie zaznaczono tylko 1 członka WNP (Rosję), a organizacja z tekstu nie została powołana – tak jak WNP – w 1991 roku. Materiały dotyczą Rady Państw Morza Bałtyckiego.

### Zadanie 25. (0–2)

|                           |                                                                                                                                        |
|---------------------------|----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| Korzystanie z informacji. | Korzystanie z informacji o życiu politycznym – tekst publicystyczny, mapa polityczna Bliskiego Wschodu (II.P.2).                       |
|                           | Wiadomości: problemy współczesnego świata – konflikty, organizacje międzynarodowe, wyzwania współczesności (I.P.15 / I.P.16 / I.R.13). |

#### 25.1.

### Zasady oceniania

- 1 pkt – podanie dwóch poprawnych elementów odpowiedzi.  
0 pkt – inna odpowiedź lub brak odpowiedzi.

### Poprawna odpowiedź

- Syria lub Syryjska Republika Arabska  
– 2

#### 25.2.

### Zasady oceniania

- 1 pkt – podanie poprawnej odpowiedzi.  
0 pkt – inna odpowiedź lub brak odpowiedzi.

### Przykładowa odpowiedź

Rosja i Chiny poparły rezolucję potępiającą naloty na Syrię, natomiast USA, Francja i Wielka Brytania jej nie poparły.

## Część III.

## Zadanie 26. (0–20)

**Temat 1:** Odwołując się do przykładów współczesnych państw europejskich, scharakteryzuj typy demokratycznych systemów politycznych, w których obowiązuje trójpodział władzy oparty na współpracy legislatywy i egzekutywy. Przedstaw także elementy każdego z tych systemów obowiązujące we współczesnych rozwiązaniach ustrojowych w Rzeczypospolitej Polskiej.

|                       |                                                                                                                                                                                                                                       |
|-----------------------|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| Tworzenie informacji. | Formułowanie wypowiedzi pisemnej zawierającej charakterystykę życia politycznego oraz uwarunkowania oceny funkcjonowania władz w demokracji (III.P.5 / III.R.1 / III.R.3).                                                            |
|                       | Korzystanie z informacji: dokonywanie selekcji faktów, korzystanie ze źródeł informacji o życiu politycznym, wskazywanie skutków rozwiązań politycznych, krytyczna analiza materiałów źródłowych (II.P.1 / II.P.2 / II.P.5 / II.R.1). |
|                       | Wiadomości: współczesne formy państw, modele ustrojowe państw demokratycznych, funkcjonowanie polskiego systemu politycznego (I.P.7 / I.R.4 / I.R.5 / I.R.7).                                                                         |

## Zasady oceniania

**Charakterystyka typów systemów politycznych, w których obowiązuje trójpodział władzy oparty na współpracy legislatywy i egzekutywy (0–12)**

- system parlamentarno-gabinetowy, z odniesieniem do wybranego państwa, np. Wielkiej Brytanii lub Włoch;
- system kanclerski, z odniesieniem do wybranego państwa, np. RFN;
- system parlamentarno-prezydencki, z odniesieniem do wybranego państwa, np. Francji.

12 pkt – za pełną charakterystykę trzech aspektów.

11 pkt – za pełną charakterystykę dwóch aspektów i znaczącą jednego aspektu.

10 pkt – za pełną charakterystykę dwóch aspektów i niepełną jednego aspektu albo za pełną charakterystykę jednego aspektu i znaczącą dwóch aspektów.

9 pkt – za pełną charakterystykę dwóch aspektów i zasygnalizowanie jednego aspektu albo za pełną charakterystykę jednego aspektu, znaczącą jednego aspektu i niepełną jednego aspektu, albo za znaczącą charakterystykę trzech aspektów.

8 pkt – za pełną charakterystykę dwóch aspektów albo za pełną charakterystykę jednego aspektu, znaczącą jednego aspektu i zasygnalizowanie jednego aspektu, albo za pełną charakterystykę jednego aspektu i niepełną dwóch aspektów, albo za znaczącą charakterystykę dwóch aspektów i niepełną jednego aspektu.

7 pkt – za pełną charakterystykę jednego aspektu i znaczącą jednego aspektu albo za pełną charakterystykę jednego aspektu, niepełną jednego aspektu i zasygnalizowanie jednego aspektu, albo za znaczącą charakterystykę dwóch aspektów i zasygnalizowanie jednego aspektu, albo za znaczącą charakterystykę jednego aspektu i niepełną dwóch aspektów.

- 6 pkt – za pełną charakterystykę jednego aspektu i niepełną jednego aspektu albo za pełną charakterystykę jednego aspektu i zasygnalizowanie dwóch aspektów, albo za znaczącą charakterystykę dwóch aspektów, albo za niepełną charakterystykę trzech aspektów.
- 5 pkt – za pełną charakterystykę jednego aspektu i zasygnalizowanie jednego aspektu albo za znaczącą charakterystykę jednego aspektu i niepełną jednego aspektu, albo za znaczącą charakterystykę jednego aspektu i zasygnalizowanie dwóch aspektów, albo za niepełną charakterystykę dwóch aspektów i zasygnalizowanie jednego aspektu.
- 4 pkt – za pełną charakterystykę jednego aspektu albo za znaczącą charakterystykę jednego aspektu i zasygnalizowanie jednego aspektu, albo za niepełną charakterystykę dwóch aspektów, albo za niepełną charakterystykę jednego aspektu i zasygnalizowanie dwóch aspektów.
- 3 pkt – za znaczącą charakterystykę jednego aspektu albo za niepełną charakterystykę jednego aspektu i zasygnalizowanie jednego aspektu, albo za zasygnalizowanie trzech aspektów.
- 2 pkt – za niepełną charakterystykę jednego aspektu albo za zasygnalizowanie dwóch aspektów.
- 1 pkt – za zasygnalizowanie jednego aspektu.
- 0 pkt – za niespełnienie powyższego kryterium.

#### **Przedstawienie powyższych elementów systemów politycznych obowiązujących w Polsce (0–6)**

- polskie rozwiązania z klasycznego systemu parlamentarno-gabinetowego, np. możliwość przegłosowania przez Sejm RP wotum nieufności dla danego ministra, możliwość łączenia stanowisk w rządzie z mandatem parlamentarnym;
- polskie rozwiązania z systemu kanclerskiego, np. dość silna pozycja premiera oraz instytucja konstruktywnego wotum nieufności
- polskie rozwiązania z semiprezydencjalizmu zbliża, np. mandat prezydenta – jest on wybierany w wyborach powszechnych, może przewodniczyć posiedzeniom Rady Ministrów RP (jako Rady Gabinetowej RP), choć w porównaniu z tym systemem pozycja Prezydenta RP jest słabsza.

- 6 pkt – za pełną charakterystykę trzech aspektów.
- 5 pkt – za pełną charakterystykę dwóch aspektów i niepełną jednego aspektu.
- 4 pkt – za pełną charakterystykę jednego aspektu i niepełną dwóch aspektów albo za pełną charakterystykę dwóch aspektów.
- 3 pkt – za pełną charakterystykę jednego aspektu i niepełną jednego aspektu albo za niepełną charakterystykę trzech aspektów.
- 2 pkt – za pełną charakterystykę jednego aspektu albo za niepełną charakterystykę dwóch aspektów.
- 1 pkt – za niepełną charakterystykę jednego aspektu.
- 0 pkt – za niespełnienie powyższego kryterium.

#### **Wykorzystanie materiałów źródłowych (0–1)**

- 1 pkt – za poprawne powołanie się na dwa materiały źródłowe.
- 0 pkt – za niespełnienie powyższego kryterium.

**Poprawny język i forma wypowiedzi (0–1)**

- 1 pkt – za pracę napisaną językiem w pełni komunikatywnym, z uporządkowanym, logicznym wywodem i właściwą strukturą.
- 0 pkt – za niespełnienie powyższego kryterium.

**Temat 2. Scharakteryzuj zmiany polityki bezpieczeństwa zewnętrznego Rzeczypospolitej Polskiej w ostatnich 30 latach, odnosząc się do stosunków bilateralnych oraz członkostwa w organizacjach międzynarodowych.**

|                       |                                                                                                                                                                                                                                                  |
|-----------------------|--------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| Tworzenie informacji. | Formułowanie wypowiedzi pisemnej zawierającej charakterystykę międzynarodowego życia politycznego oraz uwarunkowania oceny bezpieczeństwa zewnętrznego Polski (III.P.5 / III.R.1 / III.R.3).                                                     |
|                       | Korzystanie z informacji: dokonywanie selekcji faktów, korzystanie ze źródeł informacji o życiu politycznym, wskazywanie przyczyn i skutków rozwiązań politycznych, krytyczna analiza materiałów źródłowych (II.P.1 / II.P.2 / II.P.5 / II.R.1). |
|                       | Wiadomości: polska polityka zagraniczna i bezpieczeństwa, stosunki międzynarodowe, organizacje międzynarodowe, Polska w Europie, wyzwania współczesności (I.P.13 / I.P.15 / I.R.11 / I.R.12 / I.R.13).                                           |

**Zasady oceniania**

**Charakterystyka lub przedstawienie stosunków bilateralnych w kontekście zmian polityki bezpieczeństwa Polski w ostatnich 30 latach (0–8)**

- charakterystyka stosunków z ZSRR, a następnie z Rosją;
- charakterystyka stosunków z Niemcami;
- charakterystyka stosunków z Ukrainą, Białorusią i Litwą;
- przedstawienie stosunków z Czechosłowacją, a następnie Czechami i Słowacją;
- przedstawienie stosunków ze Stanami Zjednoczonymi;
- przedstawienie stosunków z innym państwem wpływającym na politykę bezpieczeństwa RP.

8 pkt – za pełną charakterystykę trzech aspektów i przedstawienie dwóch aspektów.

7 pkt – za pełną charakterystykę trzech aspektów i przedstawienie jednego aspektu albo za pełną charakterystykę dwóch aspektów i przedstawienie lub niepełną charakterystykę trzech aspektów.

6 pkt – za pełną charakterystykę trzech aspektów albo za pełną charakterystykę dwóch aspektów i przedstawienie lub niepełną charakterystykę dwóch aspektów, albo za pełną charakterystykę jednego aspektu i przedstawienie lub niepełną charakterystykę czterech aspektów.

5 pkt – za pełną charakterystykę dwóch aspektów i przedstawienie lub niepełną charakterystykę jednego aspektu albo za pełną charakterystykę jednego aspektu i przedstawienie lub niepełną charakterystykę trzech aspektów, albo za przedstawienie lub niepełną charakterystykę pięciu aspektów.

4 pkt – za pełną charakterystykę dwóch aspektów albo za pełną charakterystykę jednego aspektu i przedstawienie lub niepełną charakterystykę dwóch aspektów, albo za przedstawienie lub niepełną charakterystykę czterech aspektów.

- 3 pkt – za charakterystykę jednego aspektu i przedstawienie lub niepełną charakterystykę jednego aspektu albo  
za przedstawienie lub niepełną charakterystykę trzech aspektów.
- 2 pkt – za charakterystykę jednego aspektu albo  
za przedstawienie lub niepełną charakterystykę dwóch aspektów.
- 1 pkt – za przedstawienie lub niepełną charakterystykę jednego aspektu.
- 0 pkt – za niespełnienie powyższego kryterium.

**Charakterystyka lub przedstawienie członkostwa w organizacjach międzynarodowych w kontekście zmian polityki bezpieczeństwa Polski w ostatnich 30 latach (0–10)**

- charakterystyka członkostwa w organizacjach polityczno-wojskowych – od Układu Warszawskiego do NATO;
- charakterystyka członkostwa w organizacjach polityczno-gospodarczych – od Układu Warszawskiego do NATO;
- charakterystyka członkostwa w organizacjach ogólnopolitycznych – ONZ i OBWE / KBWE;
- przedstawienie członkostwa w organizacjach regionalnych (m.in. Trójkąt Weimarski, Grupa Wyszehradzka).

- 10 pkt – za pełną charakterystykę trzech aspektów i przedstawienie jednego aspektu.
- 9 pkt – za pełną charakterystykę trzech aspektów albo  
za pełną charakterystykę dwóch aspektów i niepełną charakterystykę jednego aspektu oraz przedstawienie jednego aspektu.
- 8 pkt – za pełną charakterystykę dwóch aspektów i niepełną charakterystykę jednego aspektu albo  
za pełną charakterystykę dwóch aspektów oraz przedstawienie lub zasygnalizowanie dwóch aspektów, albo  
za pełną charakterystykę jednego aspektu, niepełną dwóch aspektów i przedstawienie jednego aspektu.
- 7 pkt – za pełną charakterystykę dwóch aspektów i przedstawienie lub zasygnalizowanie jednego aspektu albo  
za pełną charakterystykę jednego aspektu i niepełną dwóch aspektów, albo  
za pełną charakterystykę jednego aspektu, niepełną jednego aspektu oraz przedstawienie lub zasygnalizowanie jednego aspektu.
- 6 pkt – za pełną charakterystykę dwóch aspektów albo  
za pełną charakterystykę jednego aspektu, niepełną jednego aspektu i przedstawienie lub zasygnalizowanie jednego aspektu, albo  
za pełną charakterystykę jednego aspektu i przedstawienie lub zasygnalizowanie trzech aspektów, albo  
za niepełną charakterystykę trzech aspektów, albo  
za niepełną charakterystykę dwóch aspektów i przedstawienie lub zasygnalizowanie dwóch aspektów.
- 5 pkt – za pełną charakterystykę jednego aspektu i niepełną jednego aspektu albo  
za pełną charakterystykę jednego aspektu i przedstawienie lub zasygnalizowanie dwóch aspektów, albo  
za niepełną charakterystykę dwóch aspektów i przedstawienie lub zasygnalizowanie jednego aspektu, albo  
za niepełną charakterystykę jednego aspektu i przedstawienie lub zasygnalizowanie trzech aspektów.



- 4 pkt – za pełną charakterystykę jednego aspektu i przedstawienie lub zasygnalizowanie jednego aspektu albo  
za niepełną charakterystykę dwóch aspektów, albo  
za niepełną charakterystykę jednego aspektu i przedstawienie lub zasygnalizowanie dwóch aspektów, albo  
za przedstawienie lub zasygnalizowanie czterech aspektów.
- 3 pkt – za pełną charakterystykę jednego aspektu albo  
za niepełną charakterystykę jednego aspektu i przedstawienie lub zasygnalizowanie jednego aspektu, albo  
za przedstawienie lub zasygnalizowanie trzech aspektów.
- 2 pkt – za niepełną charakterystykę jednego aspektu albo  
za przedstawienie lub zasygnalizowanie dwóch aspektów.
- 1 pkt – za przedstawienie lub zasygnalizowanie jednego aspektu.
- 0 pkt – za niespełnienie powyższego kryterium.

#### **Wykorzystanie materiałów źródłowych (0–1)**

- 1 pkt – za poprawne powołanie się na dwa materiały źródłowe.
- 0 pkt – za niespełnienie powyższego kryterium.

#### **Poprawny język i forma wypowiedzi (0–1)**

- 1 pkt – za pracę napisaną językiem w pełni komunikatywnym, z uporządkowanym, logicznym wywodem i właściwą strukturą.
- 0 pkt – za niespełnienie powyższego kryterium.